

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget tilsigter en betydelig sænkning af strafudmålingsniveauet for berigelsesforbrydelser. Der lægges ved lovforslaget op til en sænkning af strafudmålingerne i disse sager med gennemgående en tredjedel i forhold til de straffe, som idømmes i dag, og til en udvidet anvendelse af betingede domme og bøder.

Forslaget indebærer først og fremmest en ændring af straffelovens §§ 285-287 om strafferammerne for de almindelige berigelsesforbrydelser. Tildels som en konsekvens heraf foreslås mindstetiden for prøveløsladelse i straffelovens § 38 nedsat fra i dag 4 måneder til 2 måneder. Der foreslås endvidere en mindre ændring af reglerne om afkortning af varetægt ved kombinationsdomme efter straffelovens § 58, stk. 1.

2. Lovforslaget skal ses i sammenhæng med en hovedtendens i de senere års kriminalpolitik i retning af en begrænsning i anvendelsen af frihedsstraf. Denne tendens har gjort sig gældende ikke blot i Danmark, men også i den vestlige verden i øvrigt.

Herhjemme er der i betænkning nr. 806/1977 »Alternativer til frihedsstraf – et debatoplæg« gennemført en analyse af mulighederne for at begrænse frihedsstraffens anvendelse. Justitsministeriet har senere anmodet straffelovrådet om en udtalelse om de forslag til ændringer i sanktionssystemet, som er behandlet bl.a. i den nævnte betænkning. Det fremhæves i straffelovrådets kommissorium, at justitsministeriet anser det for et hovedspørgsmål at få gennemdrøftet mulighederne for en begrænsning i frihedsstraffens anvendelse. Straffelovrådets kommissorium er særdeles omfattende, og en samlet betænkning fra rådet om den fremtidige udformning af det strafferetlige sanktionssystem kan først forventes at foreligge om et par år. Straffelovrådet har i et notat af 2. oktober 1978 (udarbejdet til brug ved høringen over den nævnte betænk-

ning) givet udtryk for, at der under straffelovrådets foreløbige drøftelser har været tilslutning til det hovedsynspunkt, at det må anses for ønskeligt at gennemføre en yderligere begrænsning i anvendelsen af frihedsstraf.

I de senere års kriminalpolitik har der samtidig gjort sig en tendens gældende i retning af en omvurdering af forholdet mellem strafudmålingen for forskellige typer af forbrydelser. Det har bl.a. været anført, at straffene for berigelsesforbrydelser ikke står i et efter en nutidig bedømmelse rimeligt forhold til straffene for andre forbrydelser.

I en henvendelse af 22. oktober 1979 fra Den danske dommerforening til justitsministeriet er der således udtrykt ønske om en samlet gennemgang af straffelovens strafferammer for derigennem at nå frem til mere tidssvarende relationer mellem de enkelte forbrydelsesgrupper og inden for den enkelte forbrydelsesart. I anledning af denne henvendelse har straffelovrådet overfor justitsministeriet tiltrådt det ønskelige i en sådan mere samlet gennemgang og erklæret sig indforstået med at behandle dette spørgsmål, når rådet har afsluttet sine nuværende opgaver. I rådets skrivelse af 13. december 1979 har rådet samtidig peget på, at der med henblik på en begrænsning i anvendelsen af frihedsstraf vil kunne være anledning til at drøfte justeringer i centrale strafferammer, navnlig strafferammerne for berigelsesforbrydelser, i forbindelse med rådets kommissorium om den fremtidige udformning af det strafferetlige sanktionssystem.

At lovforslaget fremsættes nu, må endvidere ses i sammenhæng med de nuværende meget alvorlige kapacitetsproblemer inden for kriminalforsorgen. En intern arbejdsgruppe under justitsministeriet (belægsprognosegruppen) har den 26. januar 1982 afgivet en udtalelse herom. Udviklingen i kriminalforsorgens kapacitetsbehov har ifølge udtalelsen i de senere år været præget dels af en stigning i kriminaliteten, dels og navnlig af en stigning i antallet af langvarige frihedsstraffe, tildels som følge af en stigning i antallet af grove forbrydelser, herun-